

nedeljaki

Primorski dnevnik

Leto XIV - št. 237 (4082)

TRST, nedelja 5. oktobra 1958

Cena 30 lir

12. 10. bomo glasovali za kandidate NSZ

Neodvisna socialistična zveza ni nastopila pri političnih volitvah s svojo kandidatsko listo, ker ni hotela, da bi bili izgubljeni njeni glasovi zaradi visokega kolonika, potrebnega za izvolitev poslanca, kar bi po drugi strani priložilo v korist le remonist-ianom. Torej je pozvala svoje volivce, naj oddajo svoje glasove kandidatom delavskih strank.

Pri sedanjih upravnih volitvah pa nastopa Neodvisna socialistična zveza s svojo kandidatsko listo, ker zaradi nizkega kolonika, ki je potreben za izvolitev občinskega svetovlaka, njeni glasovi ne bodo izgubljeni. Nasprotno, prepričana je, da bodo ti glasovi oddani ljudem, ki niso klonili pred fašističnim terorjem, ki so tvegali vse v narodnosvobodilni vojni in ki so se borili v najtežjih trenutkih politične borbe na trzaskem ozemlju proti neosocialističnim in nedemokratskim odklonom v delavskem gibanju. Zato Neodvisna socialistična zveza poziva svoje volivce, da 12. oktobra zaupajo obrambo socialnih zahtev delovnega človeka in borbo za uveljavitev narodnostnih in jezikovnih pravic trzaskih Slovencev kandidatom NSZ.

V bivših občinskih svetih so se predstavniki Neodvisne socialistične zveze vedno in sistematično borili, in sicer mnogokrat zelo težkih pogojev: za zagotovitev dela in boljšega življenja trzaskemu ljudstvu; za ustanovitev integralne proste cone in zagotovitev zakonodajne in finančne avtonomije trzaska ozemlja v okviru samouprave dežele Furlanije-Juljske krajine; za ustvaritev novih možnosti zaposlitve trzaskih brezposelnih delavcev, ki so se morali pod pritiskom zmerne razprši po svetu s trebuhom za kruhom; za pravično razdelitev javnih bremen za vzdrževanje občinske uprave, ki njujejo v glavnem obremenjevanje delavskih proračunov delavskih družin, medtem ko premožnejši sloji prispevajo v ta namen le drobitino.

Borili smo se tudi za moralizacijo, če se smen tako izraziti, občinske uprave, ki je postala izključno tevd trzaska demokracije in njenih obveznih satelov, ki izkoriščajo tudi javna sredstva za svoje strankarske namene.

Nobene prilike nismo opustili, da ne bi opozorjali na nujnost uveljavitve določb Posebnega statuta, priloško londonske spomenice o soglasju, ki kot delno nadomestilo za je povzročil fašizem. Toda narodnega akta so se vedno prazna obljuba, kakor so prazne tudi njene druge obljube Trzaskom ob vsakih volitvah. Tukajšnje ob-

lasti se niso potrudile, da bi omogočile pravično (fair) zastopstvo Slovencev na upravnih položajih in to zlasti na tistih področjih, ki so se posebej važni za naše narodnostne interese, čeravno se je s temi določili hotela popraviti najhujša krivica, ki je bila, Slovencev prizadejana pod fašističnim režimom, ko so bili slovenski ramesenci načrtno in popolnoma izločeni iz državne, pokrajinske, občinske in sploh javne uprave v predčasni upokojitvi, z odpušči in premeštvami v druge pokrajine, kar je imelo za posledico, da ni ostal v javnih uradih noben slovenski uradnik, nanašan pa na vodilnem mestu.

Seveda brez slovenskih uradnikov v uradih ni mogoče izvajati onih določb Posebnega statuta, ki priznavajo Slovencev obsežne pravice do ustne in pisne uporabe slovensčine v vseh javnih uradih in na sodišču in ki nalagajo upravnim sodnim oblastem povsem določene obveznosti do uporabe slovensčine. Napisni uradov in drugih javnih oblasti, imena krajev ob državnih in pokrajinskih cestah, opozorila na cestah in cestnih križiščih, so izključno v italijansini ne samo na področju trzaska občine, za katero veljajo posebni predpisi, ki jih ne izvaja, ampak tudi v čisto slovenskih krajih.

Po prevzetih obveznostih so dolžne oblasti odprti slovenske otroške vrte in osnovne šole v krajih, kjer je primerno število slovenskih otrok. Že več let prošijo slovenski starši za otvoritev otroških vrtcev v Ul. sv. Frančiška, Ul. Donadoni in na Kolonkocu. Te prošnje se ne upoštevajo čeravno so utemeljene, ne samo po številu otrok, temveč se posebej, ker so otroci povečini revnih delavskih staršev, ki morajo mnogokrat zaradi dela pustiti svoje otroke brez varstva ali pu jih vpisati v italijanski otroški vrtec, s čimer je napravljen prvi in navadno odločen korak k poitalijancevanju.

Ti problemi in ostala vprašanja, ki se tičejo slovenskega solstva, kot na primer njihova uzakonitev s sistemiziranjem stalnih mest, sprememba strokovnih tečajev v strokovne šole, imenovanje vodstvenega, tehničnega in pomožnega osebja s stalno namestitvijo ter prilagoditev učnih načrtov značaju slovenske šole kakor tudi zgraditev, šolskega poslopja za srednje šole, cakajo še vedno na rešitev.

Predstavniki Neodvisne socialistične zveze, ki so se borili za rešitev teh velikih vprašanj niso zane-marjali manjših, ki se tičejo naših ljudi v predmestju in v okolici, kakor na pr. za popravilo cest, zgraditev napajalnice, zboljšanje razsvetljave, zgraditev raznih sanitarnih naprav, bodo začeto borbo

nadaljevali v bodočem občinskem svetu, dokler ne bodo dosegli ugodne rešitve.

NSZ poziva volivce in volivke, da nepristransko ocenijo delo predstavnikov Neodvisne socialistične zveze v trzaskem občinskem svetu in da podkrepijo njene nadaljnje napore v bodočem občinskem svetu s tem, da se v večjem številu glasujejo za kandidatom Neodvisne socialistične zveze.

Vse slovenske volivce pozivamo se posebej, da ravnajo tako nepristransko o cenijo delo v trzaskem občinskem svetu predstavnika SDZ in Slovenske katoliške skupnosti dr. Agneletta, ki je skoraj dosledno podpiral predloge in pobude krščanske demokracije in celo glasoval za proračun trzaska občine, v kateri ni bilo vključena niti najmanjša postavka, s katero bi se zadovoljila ena ali druga naših najbolj elementarnih socialnih, narodnostnih in jezikovnih zahtev. Na poziv teh političnih skupin so mnogi prirovi volivci glasovali pri zadnjih političnih volitvah za krščansko demokracijo, ki dosledno ignorira obstoj Slovencev ter sistematično odklanja vse naše, se tako utemeljene zahteve. Po našem mnenju bi moral vsak Slovenec obsoditi politiko dr. Agneletta s tem, da ne odda več svojega glasu njegovi kandidatski listi. Dr. Agneletto, ki je smisel naš bratstvo z italijanskimi delavskimi množicami, se hkrati povezuje s tistimi italijanskimi elementi, ki predstavljajo v trzaskem političnem življenju najbolj reakcionarne, sovništvene in protislovenske težnje. Kljub smešju slovensko-italijanskega bratstva po dr. Agnelettu bomo nadaljevali borbo za uveljavitev naših narodnostnih in jezikovnih zahtev v zavesti, da bomo le s pomočjo italijanskih delavskih in naprednih sil lahko dosegli popolno enakopravnost na vseh področjih javnega življenja z italijanskimi soseskami in izvajanje demokratičnih pravic Slovencev, kot to določata republiška ustava in Memorandum in na ta način ustvarili pogoje za mirno sožitje in sodelovanje med Slovenci in Italijani, kar bo koristilo enim in drugim.

Ravno tako bi se moral vsak Slovenec vprašati, preden odda svoj glas eni ali drugi neodvisni skupini, kaj so te naprave in korist delovnega človeka in za uveljavitev naših nacionalnih ter jezikovnih pravic. Odgovor na ta vprašanja bo popolnoma negativen. Če upoštevamo poleg tega se, da je njihov program utopičen in kot tak neostvarljiv, bodo bivši volivci neodvisni skupin glasovali po svoji vesti, če bodo oddali svoj glas kandidatom Neodvisne socialistične zveze. Zato apeliramo na vse Slovence, da podprejo našo kandidatsko listo in se posebej pozivamo naše volivce, da napravijo vse, kar je v njihovi moči, da prepričajo bive volivce dr. Agneletta in neodvisni skupin, da so glasovi oddani za dr. Agneletta in te liste izgubljeni glasovi za Slovence in delovnega človeka ter oddani v korist krščanske demokracije.

Podprite s svojim glasom našo borbo, ki teži za iskrenim in demokratičnim sodelovanjem ter za aktivno enotnostjo med delavskimi strankami in pripadniki socialističnih ter demokratskih strank.

Predsednik alžirske vlade Ferhat Abbas je v Cairu na tiskovni konferenci predal referendurne volje, ker pomeni vmešavanje v alžirske zadeve. Rezultat volje francoske vojske. Na sliki vidimo Ferhata Abasa, ki bere svojo izjavo. Za njim so člani alžirske vlade pod alžirsko zastavo (zeleno in bela). Od leve proti desni: finančni minister dr. Ahmed Francis; minister za oborožene sile Bel Kasim Kerim; zunanji minister dr. Mohamed Amin Debagin; minister za prosveto Ahmed Tefik El Medani. V drugi vrsti: minister za informacije Mohamed Jazid; minister za komunikacije Abdel-Hafiz Buzuf; minister za severnoafriške zadeve Abdel Hamid Mehari; minister za socialne zadeve Ben Jusuf Ben Heda; minister za oboroževanje Mahmud Serif; notranji minister El Ahdar Ben Tubal.

Angleži grozijo ciprskim Grkom s še večjim nasiljem

Protest župana iz Famaguste zaradi nečloveškega ravnanja z aretiranimi Grki - Eisenhower pritiska na grško vlado, naj popusti - Nezadovoljstvo grških opozicijskih strank

ATENE, 4. — Grška vlada je imela danes tržno sejo. Navzgor je bil tudi nadškof Makarios. Objavljeno ni bilo nobene poročila, vendar pa je gotovo, da so revorili o zadnjih dogodkih na Cipru, zlasti pa o večerajšnjih krvavih dogodkih v Famagusti ter o Makariosovem pozivu ciprskemu prebivalstvu, naj se z vsimi silami upre izvajanju ameriškega načrta.

Grški tisk danes soglasno odobrava Makariosov poziv. Opozicijske stranke so ostre kritizirale vlado. Poleg liberalne stranke zahteva tudi demokratična stranka odstop vlade in sklicanje kronskega sveta.

Voditelji liberalne stranke, ki ima v parlamentu 26 poslancev, so večeraj obišli Karamanslovo vlado, da je Krivas ciprsko krize, ker je privolila v opustitve načela samoodločanja za ciprsko prebivalstvo, ter v imenovanje predstavnika tur-

ciprskega spora. Zdi se, da je Eisenhower v svojem odgovoru pozval kralja Pavla, naj vpliva, da bi Grčija zavzela ustaljene predvidnosti in razumevanje. Baje omenja Eisenhower tudi, da se za rešitev spora sedaj zavzemajo v okviru NATO.

Britanska vojska pa je danes razstrela v Nikoziji letake s podpisom «ICO». V letakih se zahteva, naj se uporabi sila proti ciprskim Grkom, zato da jih ustrahujejo. Letaki olražujejo, da je «ICO» britanska organizacija, ki name-rava siliti opravka s terorizma, ter dodajajo, da ni več umestno postavljanje krivice pred sodišča.

Letaki so razmnoženi na ciklostil na papirju, ki za uporablja vladni ekonomat, in na katerem je tudi angleški grb. V letakih je naed drugim rečeno, da je edino sredstvo obvevanja z ciprskimi Grki v tem, da se tej rasi vlije strah pred

varnostnimi silami. «Ta, nadaljujejo letaki, se lahko doseže samo z nasiljem in ta organizacija lahko uporablja in hoče uporabljati nasilje». V letakih je tudi rečeno, da se varnostne sile ne bi smele obnašati kakor ovce in prisostvovati umorom svojih tovarišev. Zatem pozivajo angleške vojske na povračilne ukrepe ter naj dajo vladi razumeti, da so stedi, ko se ima opravka z divjaki, potrebni zelo strogi ukrepi.

«Za tole kost naj bi se klali naši očete...»

Aktualni portreti

WILLIAM R. ANDERSON

poveljnik ameriške atomske podmornice «Nautilus»...

MAUGUERITE GIRARD

sestra znane filmske igralke Danielle Delorme...

IVES MONTAND

sloviti francoski pevec in filmski igralec...

CLIFTON JAMES

je zaradi svoje izredne podobnosti z maršalom Montgomeryjem...

ILSE HESS

žena Rudolfa Hessa, ki je še vedno v zaporu v Spandau...

Sedem dni v svetu

Po referendumu v Franciji

Takoj v začetku moramo poudariti, da mislimo praznati referendum v Franciji...

Kar se tiče referenduma v Franciji, moramo poudariti, da se je tamkajšnja levica zelo slabo uveljavila...

Med tretjino izvoljenih poslancev muslimanov. V svojem govoru je general govornik predsejem v socialnih in gospodarskih vprašanjih...

Njegov govor je imel predsejem namen pripraviti alžirsko prebivalstvo glede njegove bodoče vloge...

Ameriška komisija za atomsko energijo in japonska vlada sta pretekli teden izjavili, da se v Sovjetski zvezi eksplodirale štiri jedrske bombe...

Včeraj je minilo točno leto dni, ko so iz Moskve sporočili, da so izstrelili svoj umetni satelit - sputnik...

Sovjetom se ne mudi in svoje načrte izvajajo počasi, in sistematično. To se najbolje opazi pri njihovih treh umetnih satelitih...

V francoskem departmaju Gard so nedavne poplave povzročile ogromno škodo. 35 ljudi je izgubilo življenje...

in Velika Britanija ne misli sprejeti tega predloga, češ da sestanki zunanjsih ministrov ne morejo dolgo trajati...

Leto dni je kmalu okrog. Toda to leto je dalo toliko novosti, da bi jih ne mogli vsaki naštetiti in na kratko opredeliti...

V SZ nadaljuje jedrske poizkuse

Ameriška komisija za atomsko energijo in japonska vlada sta pretekli teden izjavili, da se v Sovjetski zvezi eksplodirale štiri jedrske bombe...

Ce se spomnimo vsega, kar je bilo do sedaj storjeno, rečemo, da je to leto bilo v drugi strani v zvezi z jedrskimi poizkusi, je treba reči, da nima prav niti ena misel druga stran...

Pred kratkim so Američani hoteli sloves, ki si ga je sovjetska tehnika pridobila s svojimi uspehi, preko...

«Bankira» Gianbattista Giuffrè, ki je v središču škandala, o katerem se te dni razpravlja v rimskem parlamentu

Unguibus et rostris

Ob prepovedi rabe slovenščine na tržaškem trgu

Kdor je tudi le površno poveljal italijansko slovo, da se italijanska salska mladina vzgaja v manjvrednost...

Znano je, kako se je politika «unguibus et rostris» v razdobju rimsko-fašistične norosti obnesla v Afriki...

Nekaj pa mu od take vzgoje vendar ostane; ostanejo mu, na žalost, predsejem negativni elementi take vzgoje: nagnjenje, da pripisuje neko trajno vrednost uprav tistim starem, ki so v svetu rimske kulture posevem minljive...

Tudi pri nas je taka politika še vedno na dnevnem redu. Prosim, samo izvolite! To nam krepi duha in stopenjuje v nas vedro in veselo razpoloženje...

Toda tudi to varianto poganjske Roma čaka ista usoda, kakršna je doletela njeno črnostrajčno predhodnico.

PRED LETOM DNI SE JE PRVIČ OGLASIL SPUTNIK...

Prof. Sedov napovedal izstrelitev rakete s človeške posadko na Luno

Obračun ob letu gre vsekakor v dobro sovjetski znanosti in tehniki

Ne vemo, kako bi ocenili čudne izjave direktorja dr. Alberta Perega

Včeraj je minilo točno leto dni, ko so iz Moskve sporočili, da so izstrelili svoj umetni satelit - sputnik...

Leto dni je kmalu okrog. Toda to leto je dalo toliko novosti, da bi jih ne mogli vsaki naštetiti in na kratko opredeliti...

Pred kratkim so Američani hoteli sloves, ki si ga je sovjetska tehnika pridobila s svojimi uspehi, preko...

da bi v bližnji bodočnosti uvedli za uspešno izstrelitev sovjetske rakete s človeško posadko na Luno ali na Mars.

Sovjetom se ne mudi in svoje načrte izvajajo počasi, in sistematično. To se najbolje opazi pri njihovih treh umetnih satelitih...

Naj bo kakorkoli, dejstvo je, da je na tem področju SZ je vedno daleč pred Američani in od večraj, prav na območju izstrelitve prvega sovjetskega umetnega satelita...

V članku, ki ga je Sedov objavil včeraj v moskovski «Pravdi», se poudarja uspeh sovjetske tehnike in industrije, hkrati pa Sedov pravi, da preden bodo na kak drug planet izstrelili človeka...

Kljub temu, da se tako zanaša na sovjetsko znanost in tehniko, Sedov dodaja, da bo za izstreljevanje bodočih vesmirskih ladij potrebno mednarodno sodelovanje...

Ob tej priložnosti - ob prvi obletnici izstrelitve umetnega satelita - je moskovska «Pravda» na celi strani objavila izjavo, domneva tudi drugih, domačin in tujih znanstvenikov, v zvezi z izstrelitvijo prvega sputnika...

kel, da je bila enofazna raketa, ki je pred kratkim odnesla dva kva v višino 450 km in ki sta se neopškodovano vrnila na Zemljo...

Veliko bi mogli še pisati o tovrstnih dogodkih in uspehih v tem letu. Tona prostor nam ne dopušča, ker moramo mimogrede omeniti nekaj zanimivih izjav direktorja italijanskega «Studijskega centra za elektromagnetno letalstvo» dr. Alberta Perega...

Dr. Alberto Perego je na fiskovni konferenci predvčerajšnjim potrdil obstoj električnih krožnikov, ki da jih je sam opazil že 64, včasih posamič, včasih v skupinah. Enkrat je njih letenje sledil kar dve uri...

Sednje smo zabeležili le kot zanimivost, kajti reče, da je to mnenje direktorja znanstvene ustanove, vendar se krepko kosa s pozitivno znanostjo.

Pogled na mednarodno avtomobilsko razstavo, ki so jo te dni odprli v Gran Palaisu, v Parizu

ALI VEŠ...

da bomo letošnji letni meš v Trstu v gosteh mariborskem Dramo. Tako je eden direktor Vladimir Škrlinček izjavil uredniku ljubljanske «Ljudske pravice»...

da začnejo Američani spoznavati Sovjetsko zvezo? Znan ameriški finančnik Cyrilus O. Eaton, ki se je dalj časa mudil v Sanjanski zvezi, je ob svoji vrnitvi izjavil, da je svet dovolj velik tako za komuniste kot za protikomuniste in dodal, da ima Hrščev prednost pred ameriški politiki...

da gre s svojim mojem Cangajskom v zaton tudi njegova zveza, ki so jo v Ameriki dolgo let imeli za ubiser. Formozca. Ameriška revija «Newsweek» pravi, da je Cangajškova gospa razočarala ZDA, pa čeprav v očiščeni v Ameriko prošnja bi bila velika država na razočarala njenega moža.

da angleški otroci preveč kadijo. Po podatkih Wrighta z leta 1957 odstotek angleških dijakov izpod 15 let pokadi po 40 cigare na teden, do sedaj jih nad 30 odstotkov med 13. in 15. letom že kadi.

da je predsednik sudanberškega prizivnega sodišča oprostil bivšega nemškega generala Theodora Tolstolova, ker da njegovo doborila, ker da njegovo doborila, ker da njegovo doborila...

da kardinal Ottaviani načelno ni proti atomski tehnologiji. Načelnik najvišjeje italijanske ustanove, kardinal Ottaviani je pred kratkim v Lurdu izjavil: «Atomsko bomba more poročiti tudi polno opustošenje, toda če opustošenje je vendar bilo opustošenje bi vendar bilo opustošenje bi vendar bilo opustošenje...

da so tako imenovani branitelji civilizacije zavezanci. Ameriški črnci Jimmie Wilson, ki je svoji gospi spočil ukradel 1 dolar in 95 centov, je bil obsojen na smrt in mu je guverner smirno obsojno spremenil v do smrtno ječo. Gospa je do smrtno ječo. Gospa je do smrtno ječo...

da sin zahodnonemškega kancelarja Maks Adenauer ne mara služiti vojske. Pred marta služiti vojske. Pred marta služiti vojske...

da je 25 ameriških parlamentarcev začelo pod geslom «Dobro American» protilo novo modri v ZDA protiviti tega znanega ruskega pljuva tega znanega ruskega pljuva tega znanega ruskega pljuva...

